

ПРОБЛЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Кучма О.Л.,
професор кафедри трудового права та
права соціального забезпечення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор юридичних наук, доцент

Реформування пенсійного законодавства торкнулось різних категорій пенсіонерів, в тому числі, державних службовців.

10.12.2015 року прийнято Закон України «Про державну службу» №889 (далі – Закон №889), яким визнано таким, що втратив чинність Закон України «Про державну службу», крім статті 37, що застосовується до осіб, зазначених у пунктах 10 і 12 цього розділу;

10. Державні службовці, які на день набрання чинності цим Законом займають посади державної служби та мають не менш як 10 років стажу на посадах, віднесених до відповідних категорій посад державних службовців, визначених статтею 25 Закону України «Про державну службу» та актами Кабінету Міністрів України мають право на призначення пенсії відповідно до статті 37 Закону України «Про державну службу» у порядку, визначеному для осіб, які мають не менш як 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців.

12. Для осіб, які на день набрання чинності цим Законом мають не менш як 20 років стажу на посадах, віднесених до відповідних категорій посад державної служби, визначених статтею 25 Закону України «Про державну службу» та актами Кабінету Міністрів України, зберігається право на

призначення пенсії відповідно до статті 37 Закону України «Про державну службу» у порядку, визначеному для осіб, які мають не менш як 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців [1].

І саме на підставі даних норм Закону №889 державним службовцям, які відповідали згаданим у Законі вимогам, були підстави призначати пенсії на підставі статті 37 Закону України «Про державну службу». Особам, які мають стаж роботи на державній службі меншої тривалості, пенсійне забезпечення державних службовців здійснюється відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058 (далі – Закон №1058).

Законодавець зберіг чинність означеної статті для осіб, які мають певний стаж роботи на державній службі, оскільки вона передбачає вигідніші умови пенсійного забезпечення, що відповідає принципу правомірних (законних) очікувань. На сьогодні, законодавством не передбачено перерахунок пенсій, призначених за статтею 37 Закону України «Про державну службу» №3723, який втратив чинність на підставі Закону №889, крім статті 37, що застосовується до вищезгаданих осіб.

Стаття 90 Закону №889 передбачає, що пенсійне забезпечення державних службовців здійснюється відповідно до Закону України №1058. Таким чином, на державних службовців, яким призначена пенсія відповідно до згаданої статті поширюються загальні норми Закону №1058.

Державні службовці, яким призначена пенсія відповідно до Закону України «Про державну службу», про що наголошено у нормах Закону №1058, – це пенсіонери, яким призначено пенсію на інших умовах, ніж у Законі №1058, тобто на умовах визначених ст.37 Закону України «Про державну службу» №3723.

Відповідно до ст.2 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» індексації підлягають грошові доходи громадян, одержані ними в гривнях на території України і які не мають разового характеру, зокрема, пенсії. Згідно із ч.5 ст.2 Закону України «Про індексацію грошових доходів

населення» індексація пенсій здійснюється шляхом їх підвищення відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [2].

Законом №1058 передбачено, що у разі якщо особі призначено пенсію відповідно до Закону України «Про державну службу», її виплата продовжується до переведення за бажанням особи на пенсію на інших підставах або за бажанням особи поновлюється у розмірі, який було встановлено до переведення. До такого переведення розмір пенсії, встановлений до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», не переглядається та пенсія не індексується [3].

Виходячи з цього, можна стверджувати, що дана заборона не поширюється на пенсії, встановлені після дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», тобто пенсії призначені відповідно до статті 37 Закону №3723 після набрання чинності Законом №213 в частині індексації. Щодо перерахунку таких пенсій, то Закон №889 не залишив в силі статтю №37¹ Закону №3723, якою передбачався перерахунок пенсії державних службовців, тому заборона на перерахунок впливає не з даної норми Закону №1058, а із Закону №889, на підставі якого втратив чинність Закон №3723 в т.ч. в частині перерахунку пенсії державного службовця.

Індексація проводиться з метою відшкодування подорожчання споживчих товарів і послуг, в зв'язку з підвищенням цін різні види пенсій знецінюються однаково, тому індексація пенсій має бути передбачена для всіх видів пенсій на однакових умовах. Враховуючи вищенаведене, вважаємо за необхідне перший абзац п.13 Розділу XV Закону №1058 виключити.

Використана література:

1. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. №889 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 10.04.2019)

2. Про індексацію грошових доходів населення: Закон України від 03 липня 1991 р. №1282 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12> (дата звернення 10.04.2019)

3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 липня 2003 р. №1058 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення 10.04.2019)